

Sygn. akt. VI Ka 332/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Irena Linkiewicz
Sędziowie:	SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak (spr.) SSO Irena Śmietana
Protokolant	st. sekr. sądowy Joanna Prabucka - Ochniak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Barbary Marszyckiej

po rozpoznaniu dnia 1 października 2015r., w E.

sprawy:

R. R. (1)

urodz. (...) w O. s. R. i E. z domu K.

oskarżonego z art. 280 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 22 lipca 2015 r., sygn. akt II K 351/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Ostródzie do ponownego rozpoznania.

Sygn. VI Ka 332/15

UZASADNIENIE

R. R. (1) został oskarżony o popełnienie w O., w warunkach powrotu do przestępstwa, trzech przestępstw na szkodę A. B.:

1. w dniu 4 stycznia 2015r. przestępstwa rozboju kwalifikowanego z art. 280 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

2. w dniu 5 stycznia 2015r. przestępstwa groźby w celu wywarcia wpływu na świadka kwalifikowanego z art. 245 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

3. w dniu 4 stycznia 2015r. przestępstwa naruszenia nietykalności cielesnej kwalifikowanego z art. 217§1kk w zw. z art. 64§1kk.

Do aktu oskarżenia dołączono wnioski o skazanie bez przeprowadzania rozprawy.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostródzie z dnia 22 lipca 2015r. sygn. II K 351/15 (w wyniku uwzględnienia wniosku złożonego w trybie art. 335§1kpk) oskarżonego uznano za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów:

I. z pkt.1 i za to wymierzono mu karę 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

II. z pkt. 2 za to wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

III. z pkt. 3 za to wymierzono mu karę 1 miesiąca pozbawienia wolności,

a na podstawie art. 85§1kk i art. 86§1kk wymierzono R. R. (1) łączną karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto rozstrzygnięto o zaliczeniu oskarżonemu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie i o zwolnieniu go od ponoszenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego i powyższy wyrok zaskarżył w całości, zarzucając mu:

- naruszenie art. 7 kpk poprzez splotną analizę zeznań A.B., R. C. i wyjaśnień oskarżonego, przy zaznaczeniu labilności i wewnętrznej sprzeczności zeznań pokrzywdzonego,

- błędy w ustaleniach faktycznych: co do przyjętych okoliczności utraty telefonu przez pokrzywdzonego, celu zastosowania przez oskarżonego przemocy względem pokrzywdzonego, miejsca zdarzenia, nieuprawnionym uznaniu że R. R. wpływał na pokrzywdzonego w zakresie odstąpienia przez niego od zawiadomienia organów ścigania.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego skutkować musiała uchynieniem zaskarżonego wyroku w całości z jednoczesnym przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, tym bardziej, że pokrzywdzony wniósł o ponowne przesłuchanie jego osoby i oświadczył, że „złożył zeznania, które nie do końca polegają na prawdzie”.

Po pierwsze należy wskazać na to, że wyrok w sprawie II K 351/15 z dnia 22.07.2015r. zapadł, po przeprowadzeniu posiedzenia, na którym rozpoznano wniosek złożony w trybie art. 335 kpk. W przedmiotowej sprawie sąd poprzestał na uznaniu za ujawnione dowodów zawnioskowanych do ujawnienia na rozprawie i nie prowadził postępowania dowodowego, uznając, że okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości. Sąd w pełni zaakceptował też rodzaj i rozmiar kar wskazanych we wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, i włączył je do treści poszczególnych rozstrzygnięć zaskarżonego wyroku. Należy też zaznaczyć, że rodzaj i rozmiar kar zawartych we wniosku złożonym w trybie art.335kpk, a następnie zawartych w zaskarżonym wyroku, został zaakceptowany tak przez oskarżyciela, jak i oskarżonego, a także obrońca oskarżonego poparł ten wniosek. Tak więc i strony i pełnomocnik strony tj. autor apelacji zaakceptowali taką zawartość rozstrzygnięć jaka znalazła odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku.

Tymczasem z treści apelacji obrońcy oskarżonego wynika, że tak naprawdę to nie akceptuje on tego by wymowa dowodów zgromadzonych w sprawie oraz ich analiza zaprezentowana przez sąd I instancji to wykazały, że oskarżony dopuścił się popełnienia przypisanych mu przestępstw, czego konsekwencją było wydanie zaskarżonego wyroku. Mimo, że zarzuca naruszenie art. 7 kpk i błąd w ustaleniach faktycznych, to z uzasadnienia apelacji wynika, że skarżący przede wszystkim nie zgadza się z tym by dać wiarę zeznaniom pokrzywdzonego, zauważa, że przesłuchiwany kilkakrotnie pokrzywdzony za każdym razem odmiennie opisywał okoliczności : powstania u niego obrażeń, utraty telefonu. A labilność zeznań pokrzywdzonego w konfrontacji z tym, że inne dowody np. relacja R. C. (2) czy wyjaśnienia

oskarżonego są odmienne od zeznań A.B., to – w ocenie autora apelacji - nie pozwalała na wydanie wyroku na posiedzeniu, bez skonfrontowania ze sobą tych osób i bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Tak więc apelacją tą skarżący starał się wykazać, że tak naprawdę nie było warunków do wyrokowania w trybie art. 335 kpk, gdyż okoliczności popełnienia przestępstw przypisanych oskarżonemu budzą wątpliwości.

Należy w tym miejscu przypomnieć, że wyrażenie zgody przez oskarżonego na skazanie złożone w trybie art. 335 § 1 nie zwalnia sądu, a wcześniej prokuratora, od obowiązku zbadania, czy oskarżony jest rzeczywiście winny popełnienia zarzucanego mu przestępstwa (SN III KKN 372/99, OSN Prok. i Pr. 2002, nr 2, poz. 6). Materialnoprawną przesłanką stosowania instytucji z art. 335 kpk jest ustalenie sprawstwa osoby objętej wnioskiem. Postępowanie przygotowawcze w zakresie ustaleń faktycznych nie różni się dowodowo od postępowania w sprawie, w której prokurator nie kieruje wniosku w trybie art. 335 kpk. Odstąpienie od dokonania określonych czynności (art. 335 § 2 kpk) możliwe jest tylko wówczas, gdy dotychczas zebrane dowody w sposób oczywisty potwierdzają popełnienie przez podejrzanego zarzucanych mu przestępstw. Tymczasem w realiach niniejszej sprawy, to należy zgodzić się z autorem apelacji, że faktycznie pokrzywdzony składał w postępowaniu przygotowawczym różne zeznania, opisując w nich inaczej szczegóły poszczególnych czynów (np. co do utraty telefonu komórkowego czy zatajając początkowo że jednym z napastników podczas rozboju był oskarżony), dodając dopiero podczas czwartego przesłuchania, że naruszono też jego nietykalność. A.B. był w śledztwie przesłuchany aż 5 razy i jego zeznania z poszczególnych etapów postępowania przygotowawczego na tyle różniły się między sobą, że wymagały szczególowej ich analizy i podjęcia czynności niezbędnych dla ich zweryfikowania. Podjęto nawet przygotowania do takiej weryfikacji, o czym świadczy to, że starano się przesłuchać towarzyszącego pokrzywdzonemu w dniu zdarzenia D. M. (przy czym było to utrudnione w świetle ustaleń o wyjeździe tego świadka za granicę) czy przeprowadzić konfrontację pomiędzy A.B. a R. C. (3) (który to świadek w swoich zeznaniach przyznał, że towarzyszył oskarżonemu w dniu zdarzenia, że był uczestnikiem pobicia pokrzywdzonego). Jednak ostatecznie odstąpiono od zaplanowanych w tym względzie czynności w sytuacji, gdy oskarżony R. R. złożył wyjaśnienia w których werbalnie przyznał się do popełnienia wszystkich zarzucanych mu czynów i złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze, przy czym nie złożył wyjaśnień opisujących przebieg tych zdarzeń. Prokurator zamknął śledztwo i skierował do sądu akt oskarżenia wraz z wnioskiem o wydanie wyroku bez przeprowadzenia rozprawy. Zaprzestanie zaś dalszego wnikliwego prowadzenia postępowania przygotowawczego doprowadziło do tego, że sądowi I instancji zaofiarowano taki niezweryfikowany materiał dowodowy w świetle którego okoliczności popełnienia przestępstw zarzucanych oskarżonemu budziły wątpliwości. A to nie pozwalało na bezdyskusyjne przyjęcie, że skarżony jest sprawcą i ponosi winę za zarzucane mu czyny. Skoro bowiem jednym z warunków konsensualnego zakończenia postępowania w trybie art. 335 § 1 kpk jest ustalenie, że okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, to o tym, czy wymóg ten jest spełniony, nie może przesądzać sam fakt przyznania się oskarżonego do zarzucanego mu czynu, ponieważ również ta kwestia podlega kontroli sądu, zaś stwierdzenie jakichkolwiek wątpliwości m.in. co do realizacji ustawowych znamion zarzucanych czynów nakazuje przeprowadzenie postępowania dowodowego, choćby zostały spełnione pozostałe przesłanki wyrokowania w omawianym trybie. Zaakceptowanie zaś przez sąd I instancji wniosku dołączonego do aktu oskarżenia, wydanie wyroku bez przeprowadzania rozprawy, nastąpiło niewątpliwie- wobec treści zmiennych i niewystarczająco zweryfikowanych zeznań pokrzywdzonego- w sytuacji gdy okoliczności popełnienia przestępstw budziły wątpliwości i wymagały przeprowadzenia rozprawy. Wniosek taki jest tym bardziej trafny, że pokrzywdzony przed rozprawą apelacyjną złożył oświadczenie, w którym domaga się kolejnego przesłuchania, gdyż „złożył zeznania, które nie polegają na prawdzie”. W tej sytuacji należy zgodzić się ze skarżącym, że ustalenia dokonane przez sąd I instancji nie podlegają ochronie z art. 7 kpk, a dość pobieżna analiza dowodów zaprezentowana w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie przekonuje o tym, że „zeznania złożone przez pokrzywdzonego w pełni zasługują na wiarę, ponieważ są logiczne i konsekwentne, a jednocześnie w sposób przekonujący wyjaśniają początkowo nasuwające się wątpliwości” (jak to podsumowano zeznania A.B. w pisemnym uzasadnieniu na str.4).

Stwierdzone więc powyżej uchybienia dot. tak naprawdę nieustalenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy i mimo to wydania wyroku w wyniku uwzględnienia w całości wniosku z art.335 kpk musiały skutkować uchyleniem wszystkich rozstrzygnięć zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Skoro bowiem zaskarżony wyrok zapadł w wyniku mylnego uwzględnienia wniosku złożonego w trybie art.335kpk, w

sytuacji gdy okoliczności popełnienia przestępstw budziły wątpliwości, a oskarżyciel przedwcześnie zamknął śledztwo nie weryfikując dostatecznie zeznań pokrzywdzonego, to wymaga skierowania całej sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych przez sąd I instancji. Tym bardziej, że pokrzywdzony sam oświadczył, że nie zeznał prawdy i że chce ponownie zeznawać.

Z powyższych względów należało na podstawie art. 437 § 2 kpk uchylić cały zaskarżony wyrok i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Ostródzie do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien skierować sprawę na rozprawę i przeprowadzić postępowanie dowodowe, a przede wszystkim należy:

- szczegółowo przesłuchać oskarżonego, o ile nie skorzysta z prawa do odmowy składania wyjaśnień,
- szczegółowo przesłuchać pokrzywdzonego, odczytać mu wcześniej złożone zeznania, wezwać do ustosunkowania się do tego dlaczego podawał różne szczegóły w kolejnych zeznaniach, wypytać z jakich powodów złożył oświadczenie z k.370, czy po uchyleniu tymczasowego aresztowania kontaktował się z nim oskarżony lub inna osoba w imieniu oskarżonego,
- szczegółowo przesłuchać R. C. (2),
- przeprowadzić konfrontację pomiędzy pokrzywdzonym a R. C. (2),
- podjąć próby przesłuchania D. M. (zlecić policji ustalenie np. członków rodziny świadka i uzyskania od nich nr telefonu do świadka lub adresu D. M. za granicą)
- przeprowadzić inne dowody w sprawie,
- po wydaniu w sprawie wyroku, w przypadku zaskarżenia wyroku, sporządzić pisemne uzasadnienie m.in. z uwzględnieniem potrzeby dokładnego umotywowania tego jakim zeznaniom pokrzywdzonego sąd dał wiarę i z jakich względów.